

Ékszeróra - breviárium alakú óra

Ötvösgyűjtemény

Leltári szám:	E 65.4
Alkotó:	Erb, Albrecht
Készítés ideje:	1680 - 1690 KÖRÜL
Készítés helye:	Bécs (Wien)
Anyag:	aranyozott ezüst; rubin
Technika:	festett zománc; öntött
Méretek:	magasság: 7,2 cm magasság: 5,7 cm szélesség: 4,5 cm vastagság: 2,7 cm

A spirális-hajszálrugós szerkezetű órát könyv alakú óratok foglalja magába. Az óratok elő- és hátoldalán, kívül, egy-egy festett zománcozott ábrázolás: Padovai Szt. Antal a gyermek Jézussal, illetve Szt. József, ölében a gyermek Jézussal. Az óratok gerincét és szegélyét befoglalt gránátok összefüggő sora díszíti.

Egy 1704. február 26-i keltezésű számlán Albrecht Erb bécsi "császári óramű vés" saját kezű aláírásával igazolja négy darab különféle óra ellenértékének – 400 forint – átvételét ezek egyikének sommás megnevezése: *Biechl* [könyvecske] *mit Uhr* – talán az itt bemutatott tárgyat jelöli. (MOL, Esterházy család hercegi ágának levéltára, P 125. Fasc. 53. Esterházy Pál nádor iratai, 48. cs. 10761. sz.).

A könyv alakú óra elkészítésére tehát nagy valószínűséggel Esterházy Pál nádor adott megbízást, s a mélyen katolikus herceg kívánságára került az óratok két oldalára a barokk időkben népszerű két védőszent, a háborútól, inségtől, pestistől oltalmazó Padovai Szent Antal, illetve a házastársak, utazók védelmezőjeként ismert Szent József képe.

Vélhetően e tárgyra vonatkozik az Esterházy-kincstár 1725. évi leltárának alábbi tétele: *Egy kiss vörös tokban négy szegletű könyv forma aranyos, kővel, zománcozott órácska.*

Irodalom

- szerző: Dr. Horváth Hilda: *Nemzeti kincstárunk, az Esterházy hercegi kincstár 20. századi története.* Iparművészeti Múzeum, Budapest, 2014. - 18 A, 18 B (jobbra fönt) kép
- Szerk.: Szilágyi András: *Műtárgyak a fraknói Esterházy-kincstárból az Iparművészeti Múzeum gyűjteményében.* Iparművészeti Múzeum, Budapest, 2014. - Nr. III.9. (Pandur Ildikó)
- Szerk.: Szilágyi András: *Esterházy-kincsek. Öt évszázad műalkotásai a hercegi gyűjteményből.* Iparművészeti Múzeum, Budapest, 2006. - Nr. 52. (Csóka Veronika)
- Békési Éva: *Az idő hangja. Különleges óraszerkezetek.* Iparművészeti Múzeum, Budapest, 2002. - p. 101.
- Szerk.: Fejős Zoltán: *Az órák. Időképek.* Néprajzi Múzeum, Budapest, 2001. - Nr. 31. (Csupor István)
- Szerk.: Pataki Judit: *Művészet és Mesterség. CD-ROM.* Iparművészeti Múzeum, Budapest, 1999. - fém 9.
- Szerk.: Pataki Judit: *Ékszerek, érmek, rendjelek.* Iparművészeti Múzeum, Budapest, 1994. - 42. és kép (Pandur Ildikó, Szilágyi András, G. Héri Veronika)
- Szerk.: Lovag Zsuzsa: *Az Iparművészeti Múzeum. (kézirat).* Iparművészeti Múzeum, Budapest, 1994. - Nr. SZ/95.
- szerző: Szilágyi András: *Az Esterházy-kincstár.* Helikon Kiadó, Budapest, 1994. - p. 75.
- Szerk.: Szilágyi András, Péter Márta: *Barokk és rokokó. Az európai iparművészet stíluskorszakai.* Iparművészeti Múzeum, Budapest, 1990. - Nr. 5.63. (Szilágyi András)
- Szerk.: Galavics Géza: *A fraknói Esterházy-kincstár a történeti források tükrében. Magyarországi reneszánsz és barokk. Művészettörténeti tanulmányok.* Akadémiai Kiadó, Budapest, 1975. - p. 496. (Héjjné Détári Angéla)
- Szerk.: Csányi Károly: *Régi órák kiállításának leíró lajstroma.* Iparművészeti Múzeum, Budapest, 1925. - Nr. 5.63

